

Milli maraqlar xarici siyasətimizin prioritetidir

DÖVLƏTİMİZİN BAŞÇISI İLHAM ƏLİYEVİN HƏR ZAMAN BƏYAN ETDİYİ KİMİ, AZƏRBAYCAN BU GÜN DÜNYADA SAYI O QƏDƏR DƏ ÇOX OLMAYAN O ÖLKƏLƏRDƏNDİR Kİ, TAM MÜSTƏQİL SİYASƏT APARIR

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev "Müstəqil siyasət aparmaq üçün bir çox amillər olmalıdır - ölkələrin ərazisi, onların potensialı, ümumi daxili məhsul, hərbi qüdrəti və s. Biz bilir ki, dünyada güc mərkəzləri hansı ölkələrdir. Əlbəttə, Azərbaycan öz həcminə və coğrafi ərazisinə görə böyük ölkələrlə rəqabət apara bilməz, belə fikri də yoxdur. Ancaq buna baxmayaraq, müstəqil siyasət aparmaq üçün bizdə kifayət qədər imkanlar var. Bunların başlıcası xalqın dəstəyidir, bizim siyasətimizə göstərilən dəstək və etimaddır. Əlbəttə ki, iqtisadi göstəricilərimiz, siyasi arenadakı fəaliyyətimiz bizim gücümüzü artırır və Azərbaycan ilə daha da güclənir və güclənəcəkdir" fikirləri ilə Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövqeyinin möhkəmlənməsini şərtləndirən amilləri açıqlayır.

Xarici siyasətimiz milli maraqlar üzərində qurulub. Milli maraqlar diktə edir ki, biz bütün ölkələrlə işgüzar, bərabərhüquqlu, bir-birinin işinə qarışmamaq şərti ilə münasibətlər quraq və qurmuşuq. Azərbaycanın qonşu və Avropa dövlətləri ilə əlaqələrinin bugünkü səviyyəsi göz önündədir. Ölkəmizin dünyadakı rolunu və nüfuzunu əks etdirən çox parlaq bir nümunə 155 ölkənin dəstəyi ilə BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsi, həmçinin ötən il 120 ölkəni öz sıralarında birləşdirən Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə görüşünə ev sahibliyi etməsi, cari ildə pandemiya dövründə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə Türk Şurasının, Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşlərinin, BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsini qeyd edə bilərik.

Xarici siyasətində iki və çox tərəfli çərçivədə əməkdaşlığın qurulmasında və müxtəlif istiqamətlər üzrə genişləndirilməsində maraqlı olan Azərbaycanın üçtərəfli formata birliklərinin yaradılmasında təşəbbüskarlığı da əməkdaşlıq əlaqələrinin genişlənməsində və möhkəmlənməsində nə qədər maraqlı olduğunu nümayiş etdirir. Azərbaycan-İran-Rusiya, Azərbaycan-İran-Türkiyə, Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə kimi birliklər deyilənlərin bariz nümunəsidir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, əlaqələr öncə regional əməkdaşlıq formatı şəklində qurulmuş, bu gün artıq çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün möhkəm baza mövcuddur. Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft-qaz layihələri, eyni zamanda, Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu kimi iqtisadi və siyasi əhəmiyyəti böyük olan dövlətləri, xalqları bir araya gətirən layihələr məhz regional əməkdaşlığa töhfələrdir. Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı oldu, onun əsas segmentlərindən biri olan TANAP istifadəyə verildi, cari ildə TAP layihəsinin başa çatdırılması ölkəmizin tranzit ölkə kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə işıq salır. Regional əməkdaşlığın inkişafına mühüm töhfələr sırasında 2018-ci ildə Xəzərin hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı Konvensiyanın imzalanmasını xüsusi qeyd etməliyik. İllərdir həllini gözləyən bu məsələ məhz ikitərəfli əlaqələrin inkişafı, ən əsası qarşılıqlı anlaşma, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında öz həllini tapdı.

Ölkəmizin malik olduğu enerji resurslarından səmərəli istifadəsi, tranzit ölkə kimi mövqeyini daha da möhkəmləndirməsi beynəlxalq səviyyədə təqdir edilir. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında imzalanan "Tərəfdaşlığın prioritetləri" adlı sənəddə də ölkəmizin regional əməkdaşlığa töhfələri önə çəkilərək, beynəlxalq əlaqələrin coğrafiyasının genişləndirilməsi etibarlı tərəfdaş kimi nüfuz qazanmasının göstəricisi kimi qeyd edilmişdir. Pandemiya dövründə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin də qatıldığı Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin video-formatda keçirilən Sammitində əsas diqqət göstərilən məsələlərdən biri məhz Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi beynəlxalq aləmdə mövqeyini

möhkəmləndirməsi, enerji sektorunda qazandığı uğurlar fonunda dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında oynadığı rol oldu.

Təbii ki, bu uğurlarımız xarici siyasətimizin əsas məsələsi olan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə də təsirsiz deyil. "Əlbəttə, ən başlıca vəzifə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllidir" söyləyən cənab İlham Əliyev bildirir ki, Azərbaycan bu istiqamətdə hüquqi, siyasi və bütün başqa cəhətlərdən öz mövqelərini möhkəmləndirir. Rəsmi Bakı ən yüksək tribunallardan bəyan edir ki, ərazi bütövlüyümüz danışıqlar mövzusu deyil, heç vaxt olmayıb və heç vaxt olmayacaqdır.

Azərbaycanın müxtəlif sahələr üzrə ev sahibliyi etdiyi beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər də reallıqlarımızın təbliğində mühüm rol oynamaqla yanaşı, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə yeri və mövqeyini təqdim edir. 2019-cu ildə bütün sahələr üzrə əldə edilən uğurlar cari ildə də davam edir. Baxmayaraq ki, dünyanı büriyən koronavirus infeksiyasına qarşı mübarizə tədbirləri ölkəmizdə daha da gücləndirilib, insanların sağlamlığını təminatı prioritet məsələ kimi öndədir. Belə bir şəraitdə dövlətimizin başçısı İlham Əliyev dünyaya birlik, həmrəylik çağırışını ünvanladı. Əks qütbləri bir araya gətirən ölkəmiz bu addımları ilə birləşdirici, sabitləşdirici faktor olduğunu nümayiş etdirdi. Azərbaycanın BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsünü dəstəkləməyən yeganə ölkə işğalçı Ermənistan oldu. Özünə qarşı beynəlxalq dəstəyin zəiflədiyinin şahidi olan Ermənistan hakimiyyəti, eyni zamanda, daxildəki problemlərdən diqqəti yayındırmaq üçün iyulun 12-də Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Tovuz istiqamətində təcridat törətməyi çıxış yolu hesab etdi. Bu təcridat beynəlxalq təşkilatlar, dövlətlər tərəfindən pislənilidi, Azərbaycan Ordusunun qətiyyəti dəstəkləndi. Ölkə daxilində və dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycan Ordusuna dəstək adı altında aksiyalar, yürüşlər təşkil olundu. Yenə də ermənilər öz vəhşiliklərindən qalmayaraq, aksiya iştirakçılarına, səfirliklərimizə, konsul-luqlarımıza hücumlar etdilər. 12 iyul təcridatına göz yuman dövlətlər ermənilərin xarici ölkələrdə törətdikləri hərəkatlara də seyrçi mövqeləri ilə diqqət çəkildilər.

Daha çox maraq doğuran ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin biganə münasibətləri oldu. Bu baxımdan ki, münaqişənin həllində vasitəçilik missiyasını yerinə yetirən qurum olaraq ATƏT-in Minsk qrupunun mövqeyi dövlətimiz, xalqımız üçün daha önəmli idi. Amma bu günə qədər fəaliyyətsizliyi missiyasının əsası kimi qəbul edən ATƏT-in Minsk qrupundan hansısa sətərdə addımı da gözləmək sadələvlük olardı. Çünki Azərbaycan daim quruma həmsədr dövlətlərin Ermənistanı maddi və mənəvi dəstəklərini şahidi olub. ABŞ Konqresi hər il demokratiyaya dəstək adı ilə Ermənistanı və qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"na yardımları artırır. Fransanın işğalçı döv-

lətə dost münasibətini geniş təhlil etməyə ehtiyac yoxdur. Fransa erməni diasporunun güclü olduğu ölkələr sırasındadır. Rəsmi Parisin heç bir araşdırma aparmadan qondarma "erməni soyqırımı"na tanınması, hətta ölkədə bunu tanımayanlara qarşı cəzaların tətbiqi məsələsinin müzakirəyə çıxarılması, digər dövlətlərdən də belə bir addımı gözləməsi Ermənistanı olan sevgisinə aydınlıq getirir. Digər həmsədr dövlət olan Rusiyanın Ermənistanı dəstəyi illərdir göz qabağındadır. Bu fakt inkaredilməzdir ki, Rusiya 1990-cı illərin ortalarında başlayaraq Ermənistanı silahlandırmaqla məşğuldur. Silahlandırma münaqişənin beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun həllinə imkan verməz, mövcud status-quo-nun saxlanmasına xidmət edir. Rusiyanın ardıcıl şəkildə Ermənistanı silahlandırması onun ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri statusuna, üzərinə düşən öhdəliklərə ziddir. Münaqişənin həllində vasitəçilik missiyasını yerinə yetirən qurumun həmsədri belə bir addımı atırsa, ondan problemin həllində ədalətli mövqeyi gözləməyə dəyərmə? Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu günlərdə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə telefon zəngində də bu kimi məsələlərə diqqət yönəldib. İyulun 12-16-da Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Tovuz istiqamətində silahlı qüvvələrinin hərbi qulluqçularının və bir nəfər mülki şəxsin həlak olmasından danışıq cənab İlham Əliyev işğalçı dövlətin bu hərbi hücumunun əsas məqsədinin qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın üçüncü tərəfi kimi cəlb edilməsi olduğunu diqqətə çatdırıb. Məlumdur ki, Nikol Paşinyan hakimiyyətə gəldiyi gündən danışıqların formatında dəyişiklik, qondarma "Dağlıq Qarabağ respublikası"nın üçüncü tərəfi kimi danışıqlar prosesinə cəlb etmək istəyini ortaya qoydu. Rəsmi Bakı dərhal buna sətərdə münasibətini nümayiş etdirdi, belə bir danışıq formatının mümkünsüzlüyünü diqqətə çatdırdı. ATƏT-in Minsk qrupunun bəyanatında da belə bir formatın mümkünsüzlüyü öz əksini tapdı.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Rusiya Prezidenti Vladimir Putinə telefon zəngində bu məqamlara da diqqət yönəltmişdir ki, iyulun 12-də Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Tovuz istiqamətində baş verən toqquşmalar başa çatdıqdan sonra iyulun 17-dən bu günə qədər Rusiyadan Ermənistanı hərbi təyinatlı yüklərin daşınması intensiv xarakter alıb. Təbii ki, bu addım Azərbaycan ictimaiyyətində narahatlıq və ciddi suallar doğurmaya bilməz. Həmçinin Rusiyadan Qazaxıstan, Türkmənistan və İran İslam Respublikasının hava məkanından istifadə edərək bu günə qədər Ermənistanı daşınan hərbi təyinatlı yüklərin həcmi 400 tondan artıq olmuşdur. Cənab İlham Əliyev zəngin əsas məqsədinin də məhz bu məsələnin aydınlaşdırılması olduğunu Rusiya Prezidentinə çatdırmışdır.

Həmsədrlərin fəaliyyətsizliyindən, məsələnin həllinə ikili standartlarla yanaşmasından söhbət gəndə daim tərkibin dəyişdirilməsi, Türkiyənin həmsədr dövlət qismində prosesə cəlb olunması məsələsi gündəmə gətirilir. Diqqət çəkən məqam bu olur ki, işğalçı dövlət İran İslam Respublikasının münaqişəsinin həllində vasitəçiliyini qəbul edir, amma Türkiyənin vasitəçiliyi məsələsi qabardılarda sətərdə reaksiya bildirir. Bu da başadüşüləndir. Geniş şərhə ehtiyac duymuruq. Bircə onu qeyd etmək istərdik ki, ədalətin yanında olan dövlətlər Ermənistan üçün düşmən, işğalçı dövlətə dəstək olub, ədalət meyarını maraqların arxasında gizlədər isə dost imicini qazanır. Rəsmi Ankara bütün məsələlərdə Azərbaycanın yanında olub. 12 iyul təcridatına ilk münasibət bildiren də Türkiyə idi. "Biz bu günlərdə Türkiyədən yenidən qaradaxlıq, dostluq münasibəti gördük" söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bu birliyi, dəstəyi belə dəyərləndirmişdir: "Bir daha bütün dünya, Türkiyə və Azərbaycan xalqları gördü ki, biz əsl qaradaxlıq. Yaxşı günlərdə və ağır günlərdə bir-birimizin yanında yarıq. Yəqin ki, həm Türkiyə vətəndaşları, həm Azərbaycan vətəndaşları mənim dəfələrlə dediyim sözləri xatırlayırlar və görürlər ki, mən nə qədər haqlı idim deyəndə

ki, dünya miqyasında Türkiyə ilə Azərbaycan qədər bir-birinə yaxın olan ikinci ölkələr yoxdur. Bu yaşanan vəziyyət bir daha onu göstərir. Ona görə bir daha qaradaxlıq Türkiyə xalqına, onun Prezidentinə Azərbaycan xalqı adından və öz adından dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm." Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Milli Müdafiə nazirinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edərkən də bu məqama xüsusi diqqət yönəldərək bir daha bildirmişdir ki, bu gün dünyada Türkiyə və Azərbaycan qədər biri-birinə yaxın və bağlı olan ölkələr yoxdur: "Bu, həqiqətdir. Bu, həm tarixi və etnik köklərə əsaslanan həqiqətdir, eyni zamanda, biz-iki qaradaş ölkə öz siyasətimizlə bu birliyi daha da möhkəmləndirdik." Türkiyənin hər zaman haqqın, ədalətin yanında olması Ermənistanı narahat edir. Digər tərəfdən Azərbaycana qarşı əsassız torpaq iddiasını irəli sürən işğalçı dövlət Türkiyəyə də qarşı qondarma "erməni soyqırımı" iddiasını irəli sürür. Rəsmi Ankaranın Dağlıq Qarabağ probleminin həllində Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləməsi Ermənistan tərəfindən birtərəfli kimi dəyərləndirilir. Ədaləti müdafiə etmək birtərəfliyə gətirib, işğalçıya dəstək olmaq necə dəyərləndirilə bilər?

Azərbaycanın diplomatik uğurları davamlılığı ilə diqqət çəkir. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan ötən il Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VII Zirvə görüşünə ev sahibliyi etdi. Cənab İlham Əliyevin Rusiyanın Soçi şəhərində "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasında, MDB Dövlət Başçıları Şurasının Aşqabad Sammitində iştirakı xüsusi diqqət çəkdi. Azərbaycan, eyni zamanda, UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasına ev sahibliyi etdi. Bu sessiya çərçivəsində Şəki Xan Sarayı, Şəkinin mərkəzi hissəsi UNESCO-nun Dünya İrs Siyahısına daxil edildi. Ötən il Vaşinqtonda Dünya Astronavtika Konqresini keçirdi. Beynəlxalq Astronavtika Federasiyasının Baş Assambleyasında keçirilmiş seçkilərdə Bakı şəhərində 2022-ci ildə Beynəlxalq Astronavtika Konqresinə ev sahibliyi etmək hüququ qazanması da Azərbaycanın böyük uğuru, düşünməmiş və məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir. Ölkə Prezidentinin qeyd etdiyi kimi, bütün bunlar münaqişənin həlli üçün hüquqi baza, hüquqi əsas yaradır: "Biz çox böyük təbliğat işi aparırıq, yəni, həqiqətləri çatdırırıq. Müxtəlif ölkələrdə təqdimatları keçirilir, Xocalı soyqırımının tanınması prosesi uğurla gedir, müharibə ilə bağlı həqiqətləri çatdırırıq. Beləliklə, beynəlxalq ictimaiyyətdə düzgün fikir yaranır. Çünki onlar həqiqəti bilməlidirlər. Ona görə bütün lazımı tədbirlər görülüb."

Göründüyü kimi, bütün dövlətlərlə bərabərhüquqlu, qarşılıqlı hörmət və milli maraqlar əsasında əlaqələrin quran və genişləndirən, iqtisadi imkanları günbəgün artıran və bu fonda ordu quruculuğu sahəsində lazımı addımların atılmasına nail olan Azərbaycanın yeganə problemi Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Cənab İlham Əliyev bu çağırışı edir ki, Dağlıq Qarabağ probleminin həlli gündəlik işimiz olmalıdır. Hücüm diplomatiyasını uğurla həyata keçirən ölkəmizin real faktları, tarixi həqiqətlərə əsaslanan təbliğatının qarşısında ermənilərin acizliyi daha qabarıq şəkildə görünür. Əsas olan budur ki, dünya dövlətləri, beynəlxalq təşkilatlar bəyanatlarından real addımlara keçsinlər. Nə zamanadək qərar və qətnamələr kağız üzərində qalacaq, işğalçı dövlətdən münaqişənin həlli istiqamətində normal addım gözləmək sadələvlük olar.

Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"